

Möte med den nationella arenan för samverkan för professionsprogrammet (NASP)

24 nov 2025

Digitalt

Närvarande ledamöter

Maria Jansdotter Samuelsson, Högskolan Dalarna (ordförande)
Daniel Alvunger, Linnéuniversitetet
Karolina Broman, Umeå universitet
Åsa af Geijerstam, Uppsala universitet
Per-Henrik Holgersson, Kungliga musikhögskolan (t.o.m. kl.10.00)
Åke Ingerman, Örebro universitet (t.o.m. kl.11.00)
Mette Liljenberg, Göteborgs universitet
Håkan Löfgren, Linköpings universitet
Anna-Lena Månsson, Malmö universitet
Matilda Wiklund, Stockholms universitet

Frånvarande ledamöter

Thomas Winman, Högskolan i Jönköping

Övriga deltagare

Laila Guvå, undervisningsråd Skolverket (*adjungerad*)
Mats Lindh, undervisningsråd Skolverket (*mötesdokumentation*)

Inledning

Ordföranden hälsade välkommen till dagens möte. Föreslagen dagordning antogs av mötet med vissa justeringar. Ingen övrig fråga anmälades.

Status rekommendationen

Ordförande inledde med att presentera nuläget för arbetet med rekommendationen vad avser 5 § i förordningen om ett nationellt professionsprogram.

Utkastet till rekommendation med utgångspunkt i de kommentarer och ändringar som redigeringsgruppen föreslagit bearbetades därefter gemensamt på mötet.

Läraryrkeskonventet (LUK) behöver i förväg få ett underlag av rekommendationen för en andra läsning, senast den 10 december. LUK tar upp rekommendationen på sitt möte den 12 dec.

SUHF:s expertgrupp för lärarutbildning har önskat ta del av underlaget till rekommendation. De får möjlighet att ta del av underlaget i sin preliminära form denna vecka och önskar en föredragning av innehållet i rekommendationen på deras möte den 5 dec. Ordförande håller i föredragningen.

Ordförande föreslår att lägga in ett extra möte i december efter att LUK och expertgruppen tagit del av underlaget. Återkommer med lämplig dag och tid för detta, deltagande i mån av tid.

Beslut av SUHF:s styrelse planeras till den 16 jan 2026. De behöver ha underlaget den 10 jan 2026, dvs. en vecka innan.

Arbetet i NASP 2026

Kommande möten med NASP under 2026 är planerade till den 22 jan, 18 mars och 19 maj. Mötena hålls digitalt via Teams.

Ordförande tog upp att arbetsutskottet (AU) som utses terminsvis behöver nya ledamöter. Dags för Anna-Lena Månsson och Åke Ingerman att lämna över stafettpippen. Karolina Broman och Daniel Alvunger meddelade att de kan ingå i AU under våren 2026.

Ordförande föreslog att AU tar fram ett förslag till arbetsplan för 2026 som presenteras på mötet den 22 jan 2026. Även ett internat läggs in i planeringen, antingen sen vår eller i början av hösten. Det kan gärna kopplas till en lärosätessamling.

Eventuell överföring av uppdrag från VAK-nätverket, Åke Ingerman

VAK-gruppen har arbetat vidare med ramkursplanen för VAK2. Kursen kan sägas vara undervisningsutvecklande på vetenskaplig grund och är i högre utsträckning kunskapsbildande och mer baserad på forskningsmetoder och har på så vis specialiserats.

Kursen har namnet *Vidareutveckling av en professionell kunskapsbas för undervisning* och består av en teoretisk del och en mer praktisk del. Första delen tar bl.a. upp studiedesign och i den andra delen är deltagaren drivande aktör i ett undervisningsutvecklande arbete. Arbetet behöver inte ske i det egna kollegiala sammanhanget utan kan bedrivas även i andra skolor och i praktiska forskning.

Litteraturlistorna från VAK och USP kommer att kunna återanvändas med vissa kompletteringar för metodmässiga specialiseringar. I nuläget arbetar gruppen med ett kommentarmaterial. Planen är att det ska presenteras för Rådet för professioner i skolväsendet och därefter för expertgruppen för lärarutbildning. Arbetsgruppen avslutas därefter till årsskiftet.

Nätverket för VAK som nu skapats behöver omhändertas av de som nu är med och anordnar kursen men det bör ske under NASP:s paraply. Göteborgs universitet tar nästa nätverksmöte i februari 2026. NASP kan behöva följa upp detta. Hur ser NASP på denna form av utbyte kring kurser, arbetet för professionsprogrammet och den nationella samordningen? Hur ska material förvaras och distribueras? Det bör ägas av lärosätena även om Skolverket är en part i detta. Mötet diskuterade och kommenterade dessa frågor.

Lägesrapport VAK VT2026 om söktryck m.m., Laila Guvå

Sammanlagt lämnades 58 anbud om att få anordna VAK vårterminen 2026. Överenskommelser har tecknats med 14 lärosäten om totalt 26 kursstarter. Anbudsförfarandet grundades på ett förväntat söktryck till uppdragsutbildningen. Nu framträder en tydligare bild som visar att vissa inriktningar har ett stort söktryck, t.ex. speciallärare, medan inriktningarna för yrkeslärare och grundlärare i fritidshem inte kommer att kunna starta pga. för få behöriga sökanden. Anpassningar av studieform har i vissa fall behövt göras för att slippa ställa in kurser, t.ex. i valet mellan campusförlagda och digitala kursträffar. Skolverket kan behöva viss hjälp och vägledning av NASP för den övergripande planeringen och dimensioneringen av VAK framöver.

Ett problem har varit att många sökanden till kursen inte är behöriga. De som saknar beslut om meriteringsnivå 1 har dock antagits med villkor. Många saknar 30 högskolepoäng efter behörighetsgivande examen eller saknar rektors intygande om att ge förutsättningar för att gå kursen. Det finns frågor som kan behöva tas upp inom NASP framöver.

Information om Kategori A-kurser, Laila Guvå

Modellen med kategori A och B-kurser har diskuterats på de senaste två mötena med Rådet för professioner i skolväsendet. I nuläget råder delade uppfattningar om kategorimodellen.

Ordförande: Det låter spännande, om kommande förändringar har bäring mot rekommendationerna behöver NASP informeras.

Lägesinformation om Skolverkets internutredning om gemensam hantering av uppdragsutbildningar, Laila Guvå

Frågan om en gemensam hantering av uppdragsutbildningar inom Skolverket presenterades på NASP:s föregående möte. Det är ett internt utredningsuppdrag som ska ge förslag på hur myndigheten kan samordna arbetet med uppdragsutbildningar med årshjulsplanering, en samordningsfunktion på myndigheten och som inbegriper avstämningar med NASP och Rådet för professioner i skolväsendet på ett systematiskt sätt. En föredragning av utredningen för generaldirektören planeras före jul.

Uppdragsutbildningen *Undervisning i teori och praktik (USP)* och frågan om inriktningar, Laila Guvå

USP är inte lika tätt kopplad till olika lärarkategorier som exempelvis VAK. Av vad som framkommit i samband med ansöknings- och antagningsprocessen med VAK VT2026 förordas att inriktningarna utformas efter verksamhetsform. En förskollärare eller lärare väljer då inriktning efter vilken verksamhet man arbetar inom i stället för vilken lärarkategori man tillhör. Inriktningarna ska i så fall vara förskola, grundskola F-6 och grundskola 7-9 tillsammans med gymnasiet och vuxenutbildningen. Skolverket vill därför stämma av frågan med NASP.

Uppdragsutbildningen *Ämnesintegrerad undervisning i yrkesutbildning* och frågan om bred eller avgränsad anbudsförfrågan, Laila Guvå

En anbudsförfrågan förbereds för närvarande för den tidigare aviserade uppdragsutbildningen *Ämnesintegrerad undervisning i yrkesutbildning*. Anbudsförfrågan planeras att skickas ut i en avgränsad anbudsförfrågan kommande månadsskifte till de lärosäten som har yrkeslärarutbildning. Det vore bra att få NASP:s synpunkter på detta.

Uppdragsutbildningen kommer inte att ha några specifika inriktningar utan ha en bred ingång. I avvaktan på hur Skolverket ställer sig till användandet av ramkursplaner har innehållet i den utarbetade ramkursplanen fogats till anbudsförfrågan.

Ordförande: Det låter klokt, det ska vara anknutet till lärosäten som har examensrätt.

Kurser som uppdragsutbildningar med huvudmän som beställare, Anna-Lena Månsson

Konkreta förfrågningar om att kommunförlägga VAK-kursen har inkommit. Skolverkets ståndpunkt i detta är känd men kommer även andra kurser och uppdragsutbildningar att omfattas av detta?

Kommentarer:

- Skolverket: Om VAK ska kunna köpas in av en huvudman kräver det en ändring av nuvarande föreskrifter. Det är flera behörighetskrav som behöver kontrolleras när kursen både är meriteringsgrundande och obligatorisk för meriteringsnivå 2-4. I närtid planeras inga förändringar i denna del. När det gäller övriga uppdragsutbildningar ser Skolverket inga hinder att lärosäten ger kurser inom det reguljära utbudet som tidigare varit uppdragsutbildningar. En nackdel att nämna är att styrningen av huvudmannen i förhållande till det differentierade individuella perspektivet för kompetensutveckling kan påverkas. Frågan kan behöva diskuteras vidare.

Kommande möten

NASP kommande möten är planerade enligt följande:

- Extrainsatt möte december 2025 (kallelse kommer)
- 22 januari 2026 kl. 9-12 (digitalt)
- 18 mars 2026 kl. 9-12
- 19 maj 2026 kl. 9-12

Mötet avslutades

Ordföranden tackade för ledamöternas medverkan och avslutade mötet.